

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
Bursy Szkół Artystycznych w Opolu
na rok szkolny 2026/2027

I. Źródła planowania:

A. Wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2025/2026

1. Młodzież mało aktywnie angażuje się w organizację i uczestnictwo w zajęciach i imprezach związanych z tradycjami bursy, mimo wsparcia i motywacji z strony wychowawców ich zaangażowanie jest niskie.
2. Czas wolny młodzież woli spędzać w swoich pokojach lub w małych grupkach rówieśniczych, nagminnie korzystając z Internetu.
3. Z obserwacji wynika, że młodzież bursy nie przejawia większego zainteresowania udziałem także w innych zajęciach, w tym sportowo-rekreacyjnych (poza nieliczną grupą osób ćwiczących indywidualnie w siłowni lub korzystających z pływalni).
4. Na uwagę zasługuje organizacja Kolacji Wigilijnej, w tym zaangażowanie sporej części wychowanków w przygotowanie i realizację przedstawienia na temat zwyczajów bożonarodzeniowych.
5. Na uwagę zasługuje udział wychowanków w warsztatach, zwłaszcza kulinarnych, które były prowadzone w porach dyspozycyjności młodzieży.
6. Wychowawcy upatrują zagrożenie dla młodzieży w nadmiernym korzystaniu z smartfonów, co prowadzi do alienacji z otoczeniem i koncentrowaniu się na życiu w strukturze online.
7. W tym roku szkolnym psycholog pracowała w bursie dwa dni w tygodniu, ale obecnie niewiele wychowanek korzysta z pomocy pani psycholog.
8. Wymiana doświadczeń wychowawców z p. psycholog uwag na temat wychowanek z trudnościami owocuje doskonaleniem warsztatu pracy i szybkimi reakcjami w sytuacjach kryzysowych.
9. Nadal zbyt często zdarzają się przypadki nieregularnego nieuczestniczenia wychowanków w zajęciach szkolnych z różnych powodów, najczęściej wynikających z chwilowej niedyspozycji zdrowotnej, faktycznej lub udawanej.
10. Dobrze zafunkcjonował system odgórnego składania przez rodziców zezwoleń na wyjazdy (wycieczki, koncerty, próby orkiestry), ale zdarzały się przypadki wyjazdów wychowanków bez powiadomienia wychowawców.
11. Oprócz jednego przypadku nie stwierdzono incydentów alkoholowych, ale nadal problemem jest palenie papierosów.
12. Brak systematycznej kontroli w czasie spożywania posiłków umożliwia wychowankom niedozwolone korzystanie z telefonów komórkowych.
13. Występują nadal problemy z egzekwowaniem obowiązków wychowanków w zakresie utrzymywania porządku w pokojach i łazienkach.

B. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2026/2027

1. Organizacja w szkołach działań wspomagających procesy uczenia się.
2. Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej.
3. Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym.

C. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy

Ocena bieżących potrzeb oraz potencjalnych zagrożeń w bursie została przeprowadzona na podstawie ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2026/2026 w procesie tym uwzględniono opinie wychowanków zebrane podczas wywiadów, dokumentacji wychowanków oraz wnioski z bieżącej obserwacji zachowania w placówce. Istotnym elementem była również analiza ankiet dotyczących czynników ryzyka i ochrony, ze szczególnym naciskiem na kwestie związane uzależnieniami behawioralnymi oraz cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej.

1. Analiza posiadanych informacji pozwoliła na wyłonienie istotnych czynników ryzyka występujących w bursie, którymi są:

- 1) Przemoc fizyczna i/lub psychiczna prowadzi do obniżenia samooceny, poczucia bezwartościowości, depresji, zaburzeń lękowych oraz utraty poczucia bezpieczeństwa,
- 2) Zbyt częste i długie czasowo korzystanie z Internetu może prowadzić między innymi do problemów z koncentracją, pogorszeniem pamięci i sprawności myślenia, a także do stanów lękowych, obniżonego nastroju, poczucia przytłoczenia oraz zjawiska FOMO (strach przed pominięciem informacji),
- 3) Hejt często powoduje wycofywanie się z relacji z rówieśnikami, unikania wyjść oraz zamykania się w sobie. W skrajnych sytuacjach, przy braku wsparcia może prowadzić do samookaleczeń lub prób samobójczych,
- 4) Spożywanie alkoholu w młodym wieku prowadzi do trwałych zmian w mózgu, uszkadzając jego strukturę. Pogarsza pamięć, koncentrację i zdolność przyswajania wiedzy, powoduje także zaburzenia emocjonalne i szybkie uzależnienie,
- 5) Zażywanie narkotyków/dopalaczy przez młodzież wywołuje poważne skutki zdrowotne, psychiczne i społeczne.

2. Do czynników chroniących wychowanków przed wymienionymi wyżej problemami zaliczyć można:

- 1) Bezpieczna i przyjazna placówka jest gwarantem prawidłowego rozwoju, efektywnej nauki oraz dobrostanu psychicznego młodzieży. Życzliwa kadra pedagogiczna modeluje właściwe zachowania. Młodzież uczy się szacunku do innych oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,
- 2) Stabilne i wspierające relacje rodzinne, poczucie bezpieczeństwa, zainteresowanie rodziców/opiekunów życiem dziecka oraz możliwość rozmowy o trudnościach stanowią istotny czynnik chroniący przed zachowaniami ryzykownymi,
- 3) Pozytywne relacje z rówieśnikami, poczucie przynależności do grupy oraz możliwość wsparcia od koleżanek i kolegów sprzyja prawidłowemu rozwojowi społecznemu i emocjonalnemu.
- 4) Własne zainteresowania gwarantują przede wszystkim stałe źródło satysfakcji, skuteczną redukcję stresu oraz przestrzeń do wszechstronnego rozwoju.

3. Określenie zadań, które należy realizować w bieżącym roku szkolnym:

- 1) Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodzieży o tym czym jest przemoc domowa, jakie są jej skutki oraz gdzie można uzyskać pomoc (tel. zaufania, fundacje),
- 2) Stosowanie procedury "Niebieskiej Karty", jeśli zaistnieje tak potrzeba
- 3) Pomoc psychologa i terapeuty pedagogicznego na terenie placówki,
- 4) Prowadzenie rozmów wspierających wychowanka,
- 5) Przeprowadzenie zajęć dotyczących emocji, przeciwdziałania agresji, budowania zdrowych relacji i reagowania na przemoc,
- 6) Informowanie młodzieży o zagrożeniach płynących z niewłaściwego korzystania z sieci,
- 7) Podjęcie współpracy z policją -wydziałem do zwalczania cyberprzestępczości,
- 8) Prowadzenie rozmów z wychowankami na temat higieny cyfrowej,
- 9) Kształtowanie postawy dystansu, rozważli i ostrożności w sieci,
- 10) Realizacja alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu - zajęcia sportowe, zajęcia kulinarne,
- 11) Kształtowanie umiejętności społecznych, radzenia sobie z problemami osobistymi, stresem,
- 12) Uświadomienie młodzieży negatywnych skutków spożywania alkoholu, narkotyków/dopalaczy, palenia tytoniu/e-papierosów i ich wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne,
- 13) Radzenie sobie z presją rówieśniczą- zajęcia edukacyjne w kontekście odmawiania osobom zachęcającym do korzystania z używek,
- 14) Przeprowadzenie zajęć z asertywności.

II. PLAN DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DIAGNOZY SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Wdrażany program wychowawczo – profilaktyczny koncentruje się na autentycznych potrzebach podopiecznych. Jego nadrzędnym zadaniem jest wspieranie wszechstronnego rozwoju osobistego i społecznego młodego człowieka. Robi to poprzez zakorzenianie takich wartości jak rzetelność, odpowiedzialność, wytrwałość, budowanie zdrowej samooceny, szacunek do drugiego człowieka, dociekliwość, inwencja twórcza, wysoka kultura osobista oraz chęć do aktywnego włączenia się w życie kulturalne i podejmowania samodzielnych wyzwań.

Cel główny:

Podniesienie efektywności metod wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do wychowanków, ich rodziców (prawnych opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników bursy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w placówce.

Cele szczegółowe:

1. Obszar rozwoju intelektualnego:

- 1) Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań wychowanków;
- 2) Zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do nauki;
- 3) Zwiększenie udziału wychowanków w spotkaniach i imprezach organizowanych w bursie.

2. Obszar rozwoju społecznego:

- 1) Integracja wychowanków - przeprowadzenie imprez i zajęć integracyjnych;
- 2) Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm i zasad zachowania w bursie;
- 3) Propagowanie postaw altruistycznych wśród wychowanków bursy.

3. Obszar rozwoju fizycznego

- 1) Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych;
- 2) Prowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych;
- 3) Zwiększenie aktywności fizycznej wychowanków poprzez organizację różnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych.

4. Obszar rozwoju emocjonalnego:

- 1) Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby;
- 2) Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w grupach w zakresie umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji;
- 3) 100% wychowanków potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony

III. KULTYWOWANIE TRADYCJI BURSOWYCH

Kultywowanie tradycji jest istotnym elementem działalności wychowawczej bursy. Służy temu kalendarz imprez i uroczystości, który określa konkretne terminy planowanych działań. Pozwala to na ich racjonalną organizację, uwzględniając inne zadania placówki oraz zaangażowanie całej społeczności bursowej.

Kalendarz imprez i uroczystości obejmuje:

- 1) „Ognisko powitalne” (w tym „Pasowanie na mieszkańca bursy”),
- 2) „Zabawa integracyjna”
- 3) „Wybory Rady Młodzieżowej”,
- 4) „Andrzejki”,
- 5) „Mikołajki”,
- 6) „Uroczysta kolacja Wigilijna”,
- 7) „Bal Karnawałowy”
- 8) „Pożegnanie absolwentów”,
- 9) „Ognisko pożegnalne”.

IV. FORMY I METODY REALIZACJI

Działaniami zostaną objęte wszystkie grupy wychowawcze. Wychowawcy przygotowują plany pracy dostosowane do specyfiki swoich grup, określając w nich konkretne formy aktywności wychowawczo – profilaktycznych. W ten sposób ogólne założenia programu bursy zostaną przełożone na codzienne realia danej grupy oraz bursy jako wspólnoty.

Adaptacji dokonuje się, podejmując następujące kroki:

- 1) Rozpoznanie potencjału oraz potrzeb rozwojowych młodzieży w grupie.
- 2) Wyznaczenie szczegółowych zadań i celów wychowawczych dla danej grupy.
- 3) Stworzenie zespołów odpowiedzialnych za realizację konkretnych działań, przedsięwzięć
- 4) Określenie terminów wychowywania poszczególnych działań, aktywności w grupach.

Zadania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Diagnoza wychowanka, jego predyspozycji, oczekiwań i potrzeb: 1) rozmowy z rodzicami, wywiad z wychowankiem, 2) obserwacje, wywiady, ankiety, analiza dokumentacji dotyczącej wychowanków.	wrzesień	wychowawcy, psycholog
2. Wspieranie procesu adaptacyjnego dla nowych wychowanków: 1) spotkanie integracyjne dla nowych wychowanków; 2) organizacja imprezy „Pasowania na mieszkańca bursy”. 3) wsparcie indywidualne w sytuacjach lękotwórczych.	Wrzesień, październik	wychowawcy, psycholog
3. Promowanie wiedzy o bezpieczeństwie własnym wychowanków: 1) Zapoznanie z regulaminem mieszkańców, procedurami bezpieczeństwa, przepisami BHP, ppoż., 2) Zapoznanie z procedurą ewakuacji w bursie.	Wrzesień	wychowawcy
4. Realizacja projektu „Bezpieczna bursa”: 1) Całodobowy monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, 2) Monitorowanie wejść i wyjść wychowanków oraz wyjazdów i przyjazdów wychowanków.	cały rok	wychowawcy
5. Zapewnienie bezpieczeństwa i profilaktyka zagrożeń: 1) Pogadanki dotyczące problemu palenia papierosów, spożywania alkoholu, środków psychoaktywnych, agresji i autoagresji, 2) Alternatywne formy działań profilaktycznych: ekspresja artystyczna, literacka, plastyczna, teatralna.	cały rok	wychowawcy, psycholog
6. Bezpieczeństwo cyfrowe: 1) Uświadamianie zagrożenia wynikającego z nadmiernego korzystania z gier komputerowych, cyberprzemoc, seksting, 2) Kampanie informacyjne dotyczące odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej, 3) Pedagogizacja rodziców.	Cały rok szkolny	wychowawcy
7. Organizacja spotkań promujących zdrowy styl życia oraz zdrowie fizyczne i psychiczne jako najważniejsze wartości w życiu: 1) pogadanki, 2) konkursy, 3) spotkania z dietetykiem itp.)	cały rok	psycholog wychowawcy
8. Prowadzenie zajęć dotyczących komunikacji interpersonalnej i budowania dobrych relacji między wychowankami.	raz w roku	wychowawcy

9. Wspieranie wychowanków w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych i życiowych wychowanków min. związanych z przemocą w rodzinie, w tym przemocą seksualną.	w ciągu całego roku	psycholog, wychowawcy
10. Udostępnienie rodzicom i opiekunom materiałów informacyjnych i edukacyjnych związanych z kryzysami rozwojowymi i życiowymi wychowanków.		
11. Kształtowanie postaw obywatelskich: 1) Poznanie historii i kultury miasta Opola, 2) Organizowanie konkursów i uroczystości dotyczących obchodów świąt narodowych, 3) Promowanie działalności ekologicznej.	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy
12. Rozwijanie samorządności i odpowiedzialności: 1) Wybory demokratyczne samorządów grupowych i Rady Młodzieżowej, 2) Wspieranie inicjatyw samorządu mieszkańców, 3) Powierzanie młodzieży odpowiedzialnych zadań.	w ciągu całego roku	Dyrektor, opiekun samorządu, wychowawcy

V. ZAKRES WSPOMAGANIA RODZICÓW

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja bursa - rodzice.	1. Ustalenie terminów i formy spotkań z rodzicami. 2. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w bursie.
Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku (spotkania z psychologiem, logopedą). 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Pomoc w zakresie opieki zdrowotnej i materialnej.	1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia wychowanka. 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog, logopeda). 2. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów. 3. Zapraszanie rodziców na uroczystości bursowe.

VI. ZAKRES WSPOMAGANIA NAUCZYCIELI

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	1. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 2. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog. 2. Organizacja współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z wychowankiem.	1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów. 2. Doposażenie biblioteki wychowawców. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii cyfrowych.

VIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega ciągłym zbieraniu danych o realizowanych działaniach. Proces ten służy bieżącej modyfikacji programu oraz podnoszeniu jego efektywności.

Narzędzia i metody ewaluacji obejmują:

- 1) obserwacje zachowań wychowanków oraz zachodzących w nich zmian.
- 2) analizę dokumentacji przebiegu pracy wychowawczej.
- 3) badania ankietowe wśród wychowanków, rodziców oraz wychowawców.
- 4) konsultacje i rozmowy z rodzicami.
- 5) wymiana doświadczeń i wniosków w zespołach wychowawczych.
- 6) analizę indywidualnych przypadków.

Proces ten koordynuje powołanych przez dyrektora zespół ds. ewaluacji, który planuje badania i analizuje ich wyniki. Finałem tych prac jest raport ewaluacyjny.

Program został opracowany przez zespół:

1. Karolina Klatt – kierownik zespołu
2. Justyna Sutor-Kokowska – członek zespołu
3. Zuzanna Radlak - członek zespołu

*Program wychowawczo-profilaktyczny bursy przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej
nr 2/09/2026 z dn.29 września 2026 r.*

Signed by /
Podpisano przez:

Jerzy Siwiec

Date / Data: 2026-
10-15 10:30